

DIFERITI ȘI EGALI

SUBIECTELE EDIȚIEI:

- Telefonul Copilului în viziunea copiilor mediatori
- Din experiența copiilor mediatori - realizări și dificultăți
- Mesajele copiilor pentru adulți și semeni
- Discriminarea și violența - rezultatele sondajului
- Galeria desenelor - Harta comunității
- Sărbătorile de Paște. Cum este sărbătorit Paștele în diferite părți ale globului

În acest număr al buletinului, copiii mediatori doresc să împărtășească succesele și dificultățile pe care le-au întâmpinat în acest rol. De asemenea, ei adresează colegilor, profesorilor, directorilor, părinților și altor membri ai comunității o serie de mesaje privitor la ce pot face ei ca dreptul la nondiscriminare și protecție al tuturor copiilor să fie respectat.

Buletinul include constatările, observațiile personale ale copiilor mediatori din gimnaziile Pârjolteni, Bahmut, Răciula și Liceul Teoretic Țibirica din raionul Călărași, despre respectarea drepturilor copilului la nondiscriminare și nonviolență.

Telefonul Copilului în viziunea copiilor mediatori

În luna martie 2013, la Chișinău, a avut loc al doilea stagiu de instruire a copiilor mediatori din cele 11 localități ale raionului Călărași: Țibirica, Meleşeni, Schinoasa, Bahmut, Veverița, Pârjolteni, Horodiște, Ursari, Răciula, Frumoasa și Parcani.

În timpul stagiului participanții au analizat principalele realizări și dificultăți în calitate de mediatori, au identificat persoanele din școală și comunitate ce pot oferi ajutor în situații de violență și discriminare și au

simulat situațiile de conflict cel mai des întâlnite, pentru a învăța cum să le evite și cum să le soluționeze. De asemenea, copiii și-au exprimat opiniile privitor la organizarea și funcționarea Telefonului Copilului – serviciu ce va fi creat de către Guvern în viitorul apropiat.

Mediatorii spun că lansarea acestui număr de telefon este o soluție bună pentru copiii care ar dori să discute confidențial despre diferite situații și probleme care îi deranjează.

Ei au propus ca acest serviciu să ofere susținere psihologică, sfaturi, îndrumări și răspunsuri la întrebările ce țin de viața personală, relațiile cu părinții, frații, surorile și alți membri ai familiei, problemele școlare. Alte teme despre care copiii mediatori ar dori să vorbească la telefonul copilului sunt:

- ✓ abuzul fizic și emoțional;
- ✓ soluționarea conflictelor cu părinții, profesorii și prietenii;
- ✓ dezvoltarea fizică a adolescenților;
- ✓ relațiile dintre fete și băieți.

De asemenea, mediatorii doresc ca cei de la Telefonul Copilului să contacteze responsabilii de protecția copilului în cazuri de abuz, pentru a fi luate măsuri față de persoanele care pun în pericol sănătatea fizică și emoțională a copilului.

În viziunea copiilor, această linie telefonică ar trebui să funcționeze atât ziua, cât și noaptea, 365 de zile pe an. Aceasta este necesar pentru ca un copil care are nevoie de ajutor să poată suna în orice moment la acest număr.

Mediatorii preferă ca operatorul din cadrul acestui serviciu să fie un specialist în domeniul psihologiei, să cunoască drepturile copilului, să aibă experiență de comunicare cu copiii (să vorbească de la egal la egal și pe înțelesul copilului), să înțeleagă problemele cu care se confruntă copiii și să găsească soluții potrivite împreună cu copilul.

Participanții la seminar au mai propus ca Telefonul Copilului să includă și un șir de alte modalități de comunicare: posibilitatea de a trimite sms, de a contacta specialiștii pe odnoklassniki sau facebook, prin skype sau scrisori.

Din experiența copiilor mediatori - realizări și dificultăți

„Cel mai util lucru pe care l-am învățat este că nimeni nu are voie să fie discriminat, nu contează de ce etnie este și cum se îmbracă; suntem toți copii și suntem egali și avem aceleași drepturi”.

Timp de jumătate de an (septembrie 2012 – martie 2013), copiii au avut sarcina să observe cum se respectă dreptul copilului la nondiscriminare și protecție împotriva violenței. Ei au încercat să intervină în unele situații de neînțelegere sau conflict dintre colegi și să atragă atenția profesorilor sau altor adulți de încredere asupra acestor cazuri. Această experiență de monitorizare a fost marcată atât de realizări și momente plăcute, cât și de dificultăți.

Printre realizările despre care au povestit copiii mediatori, în cadrul stagiului din luna martie, se numără și faptul că le-a reușit să înțeleagă mai bine și să le explice și altor colegi ce este discriminarea și violența. Mulți dintre ei au reușit să afle mai multe despre situația în care se află copiii discriminați. Ei au putut să monitorizeze diferite situații din clasă, școală, comunitate și chiar să-i ajute pe unii copii să-și rezolve neînțelegerile. Toate acestea i-au ajutat să devină mai încrezători în forțele proprii, să aibă mai multă încredere în cei din jur și să-și facă prieteni noi.

Realizări

„Am reușit să-mi fac foarte mulți prieteni, am câpătat încredere în mine și în alte persoane”.

„Mi-a reușit să respect deciziile altora, să nu discriminez alți copii, să înțeleg ce simte un copil atunci când este discriminat și că puțini au curajul să-l ajute în aceste momente”.

„Mi-a reușit să împac multe persoane, să-mi învăț colegii că violența este o dușmănie care te desparte de cele mai apropiate persoane și că nu e bine să discriminezi pe cineva”.

„Am intervenit în diferite situații de discriminare în școală, în societate, am monitorizat diferite dificultăți între prieteni, apoi le-am explicat cum ar fi mai bine să procedăm”.

Alături de realizările menționate, copiii au povestit și despre anumite momente speciale pe care le-au trăit în activitatea de mediator. Printre acestea, ei au remarcat momentul când au fost aleși de colegi să participe în proiect, când s-au împrietenit cu copiii din alte localități, dar mai ales atunci când le-a reușit să ajute pe cineva sau să fie exemplu pentru ceilalți.

Momente speciale

„Cel mai util a fost să monitorizez cum se comportă copiii în localitate și în școală”.

„Cel mai interesant moment din viața mea de mediator a fost să mă împrietenesc cu toți copiii, indiferent de religie, naționalitate și mediul din care provin”.

„Cel mai special moment a fost atunci când am fost aleasă de colegii mei pentru a fi mediator”.

„Când reușeam să aduc pacea între persoanele care aveau conflicte și să găsesc o metodă ca să-i fac pe colegi să fie o echipă unită și prietenoasă”.

„Cel mai fericit moment a fost atunci când colegii m-au ascultat și au luat exemplu de la mine”.

Copiii au discutat și despre anumite dificultăți, provocări sau obstacole pe care le-au întâlnit în rol de mediator. După spusele lor, cel mai complicat a fost pentru ei să explice colegilor și profesorilor ce înseamnă discriminarea și violența și ce consecințe pot avea ele asupra copiilor. De asemenea, pentru majoritatea a fost greu atunci când se implicau în rezolvarea conflictelor. Mulți s-au simțit în pericol deoarece unii copii, în special cei mai mari, nu doreau să-i asculte sau chiar îi amenințau.

Dificultăți

„Greu ne-a fost să explicăm colegilor de clasă, elevilor, învățătorilor ce înseamnă discriminarea și violența, ce dificultăți aduce și că copiii sunt egali, indiferent de capacitățile lor mintale”.

„Mai greu a fost să intervin în certurile colegilor, ca să-i împac”.

„Dificil mi-a fost să-i conving pe toți că nu trebuie să discrimineze pe nimeni, indiferent de vârstă, gen și gusturi”.

Toate aceste experiențe au ajutat copiii să se cunoască mai bine pe sine și pe semenii lor, să se exprime mai liber, să fie mai activi, mai atenți față de cei din jur și mai toleranți unii cu alții. Totodată, copiii de etnie roma au câpătat mai mult curaj să spună ce cred.

Mesajele copiilor pentru adulți și semeni

Profesorii au un rol esențial în pregătirea copiilor pentru viața adultă. Ei sunt actorii sociali care contribuie în mod direct la formarea și dezvoltarea personalității și competențelor fiecărui elev. Mediatorii vin cu sugestii pentru profesori cum ar putea să acționeze pentru a crea un mediu școlar incluziv, fără discriminare și violență.

„Dragă profesoară,
luați în seamă copiii discriminați. De multe ori ei nu au lucrurile necesare, sunt lipsiți de bani, locuiesc numai cu un părinte, au altă etnie sau religie. Rugăm să observați discriminarea între elevi, să meditați asupra cazurilor și să acționați ca niște persoane adulte și calme”.

„Dragi profesori,
vă rugăm să nu certați, umiliți, numiți, ignorați copiii. Gândiți-vă la viitorul lor și încercați să-i faceți mai buni. Organizați activități, jocuri pentru toți copiii pentru a-i ajuta să comunice mai des”.

„Vă rugăm să meditați mai bine la ce se întâmplă prin clase între copii. Încercați să discutați cu fiecare dintre ei, ca să vedeți cum se simt ei la școală, cum merg orele, ce probleme au ei cu colegii, ce nu le place în clasă. Iar dacă sunt unele obstacole, încercați să-i ajutați, spuneți-le că neînțelegerile pot fi rezolvate fără certuri, violență sau luare în derâdere. Spuneți-le că prietenia nu constă în copiatul la lecții. Prieten trebuie să fii și la bine și la rău”.

„Dragi profesori,
noi vă rugăm să ne primiți așa cum suntem, căci suntem toți egali: moldovean sau țigan, de altă culoare - neagră sau albă”.

„Dragi profesori,
Copiii discriminați cel mai des sunt cei rămași în grija bunicilor sau rudelor, cu note bune sau slabe, de statură joasă sau înaltă și mulți alții. Pentru a nu se întâmpla lucruri urâte în clasă, dumneavoastră trebuie să le explicați elevilor cum e mai bine de a rezolva o problemă fără violență, lovituri sau cuvinte urâte. Explicați-le elevilor că toți suntem diferiți în felul nostru, dar avem drepturi egale”.

Directorul școlii, în calitate de manager, este obligat să depună eforturi permanente pentru a asigura în cadrul instituției un mediu sănătos, sigur și prietenos pentru toți elevii. Copiii mediatori sunt de părerea că directorii ar trebui să atragă mai multă atenție pregătirii profesorilor în domeniul prevenirii discriminării și violenței și să comunice constant cu elevii, pentru a înțelege mai bine ce îi preocupă și care le sunt necesitățile.

„Domnule Director! Ca mediatori, am observat că în școală copiii deseori aplică violența. De asemenea, în clasele noastre se aplică foarte multă violență. Vă rugăm să le explicați tuturor că violența este un lucru jignitor”.

„Vrem ca dumneavoastră și noi, elevii mediatori, să facem diferite lecții, activități în timpul cărora să se explice ce este discriminarea și elevii să se împrietenească și să nu mai existe între ei cazuri de discriminare”.

Singurătatea, teama, neîncrederea, lipsa de ajutor sunt doar câteva stări prin care trec copiii discriminați. Pentru a-i susține, este nevoie ca ceilalți copii să-i accepte și să-i primească. De aceea, copiii mediatori au venit cu anumite recomandări pentru **colegii** lor.

„Dragi colegi, suntem o clasă de elevi diferiți, dar cu aceleași drepturi. Atunci când respingem un coleg și ne folosim de el este o discriminare. Un elev discriminat se simte înjosit și suferă de singurătate și lipsă de ajutor. Colegii discriminați sunt cei care au altă etnie, au bani mai puțini, note mai rele. Fiecare dintre noi poate să le acorde atenție și ajutor”.

„Dragi prieteni, nu vă descurajați, oricare copil întâlnește dificultăți în viața sa. Dacă ați fost discriminat sau respins de către unele persoane, care se folosesc de voi și vă sunt prieteni doar atunci când au nevoie de ceva, încercați să vorbiți cu ei într-un moment în care sunt gata să vă asculte. Povestiți-le mai multe despre voi, încercați să găsiți ceva în comun. Cereți sfatul unui adult sau al unei persoane în care aveți încredere. Evitați grupurile în care vă simțiți incomod. Nu uitați, oriunde se pot găsi persoane pe care puteți conta”.

„Dragi copii, vă rugăm să nu discriminați copiii săraci, mici, cu dizabilități, de altă etnie, care învață bine sau rău, deoarece ei sunt la fel ca și toți ceilalți. Puneți-vă în locul lor. Cum vă simțiți? Ce ați face? Imaginați-vă prin ce trec ei. Dacă sunt discriminați, copiii devin timizi, înfricați, neîncrezuți, nu doresc să-și spună opinia. Nu discriminați, mai bine împrieteniți-vă, ieșiți împreună, ajutați-vă unii pe alții”.

Discriminarea și violența - rezultatele sondajului

În luna februarie 2013, copiii mediatori au participat la un sondaj și au răspuns la câteva întrebări, pentru a vedea care este tabloul general privind frecvența cazurilor de discriminare și violență.

Rezultatele chestionarului au arătat că cel mai des cazurile de discriminare au loc între colegii de clasă. La fel, foarte des elevii din clasele mai mari îi discriminează pe elevii din clasele mici. Conform rezultatelor, de cele mai multe ori discriminarea are loc din cauza etniei și a trăsăturilor fizice diferite (culoarea pielii, înălțimea), precum și din cauza religiei.

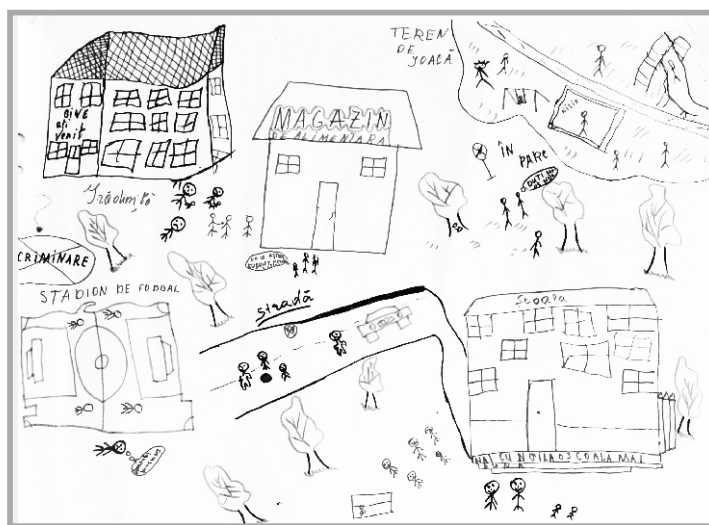
Copiii mediatori au observat că situațiile de violență verbală și emoțională (utilizarea insultelor, cuvintelor urâte, înjurăturilor, bârfelor, poreclelor, luarea în derâdere) se întâlnesc mai des decât violența fizică. De asemenea, rezultatele arată că se întâlnesc destul de des și cazuri când copiii sunt neglijați, alungați, respinși dintr-un grup și astfel, sunt lipsiți de posibilitatea de a comunica cu colegii la recreație și după lecții.

Galeria desenelelor - Harta comunității

Cu ajutorul exercițiului „Harta comunității”, copiii mediatori au depistat locurile din sat în care au observat cele mai multe cazuri de discriminare și violență față de copii: școala, terenul de sport, terenul de joc, magazinul, primăria, strada, grădinița, iazul, parcul, spitalul. Ei au formulat unele mesaje pentru adulții responsabili de protecția copilului și ceilalți săteni pentru a le atrage atenția asupra lucrurilor care se întâmplă în aceste locuri.

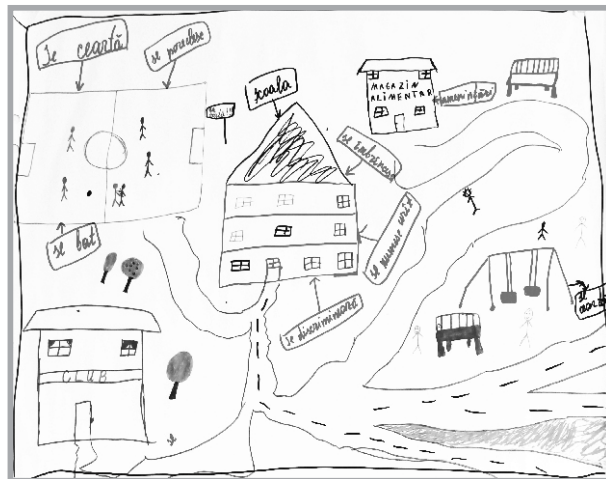
„Dragi consăteni, vă aducem la cunoștință că în preajma noastră, zi de zi se întâmplă cazuri în care anumite persoane sunt ignorate, excluse din societate. Nu are importanță ce vârstă are persoana, de ce etnie este sau care este starea sa financiară. Fiecare dintre noi are aceleași drepturi și suntem egali sub același soare, așa că nici unul dintre noi nu trebuie să fie exclus din societate”.

„Stimați cetățeni, în fiecare zi sunteți martori la numeroase și diferite cazuri de discriminare, în care puteți interveni și nu doriți. Oferiți o mână de ajutor celor care au nevoie de susținerea dumneavoastră! Oricine poate nimeri în astfel de situații, de aceea trebuie să ne gândim și la alții”.

„Doamnă director, cu toată stima, rugăm să fie respectate drepturile fiecărui elev în parte, în primul rând, să nu fie discriminat. Discriminarea pentru copil înseamnă orice excludere sau reducere a accesului la anumite resurse. Discriminarea este acțiunea prin care unele persoane sunt tratate diferit, sunt lipsite de anumite drepturi, de care au nevoie. Vă mulțumim și vă rugăm să luați în serios această rugăminte”.

„Dragi copii și adulți, jucați-vă și odihniți-vă împreună, indiferent de religie, etnie, vestimentație, stare financiară. Comunicați unii cu alții și primiți în grupul vostru pe oricine dorește. Lăsați și pe ceilalți să se distreze împreună cu voi”.

Sărbătorile de Paște.

Cum este sărbătorit Paștele în diferite părți ale globului

Sărbătorile de Paști se apropie, iar aceasta creează, ca și în ceilalți ani, o atmosferă deosebită. Tradițional noi, cei de pe meleagurile **Moldovei**, încondeiem ouă, cocem pască și cozonaci, pregătim bucate alese, iar după ce le sfințim în ziua Paștelui, mergem să-i servim pe cei dragi, salutându-i cu „Hristos a înviat!”. După cum vă dați bine seama, aceasta este o tradiție specifică nouă, dar în lume sunt diverse obiceiuri de a marca această sărbătoare.

Bunăoară, **germanii**, care au sărbătorit anul acesta Paștele pe 31 martie, au ars în ajun brazii ce erau împodobiți încă de Crăciun. Astfel, se spune că ei încearcă să alunge iarna și să facă loc primăverii. Duminica Paștelui este mai mult așteptată de copii, întrucât, imediat după micul dejun, aceștia au grijă să verifice toate tufele de prin grădina ca să găsească acolo ouăle vopsite și dulciurile „de la iepuraș”.

Paștele se sărbătorește până și în **Hawai**. Pe vremuri, localnicii credeau că lumea a fost făcută dintr-un ou uriaș și că, după ce a fost spart, a apărut soarele. Micile bucăți din coaja aceluia ou au format insulele lor. Din acest motiv, ciocnitul ouălor este unul dintre momentele-cheie ale acestei sărbători, semnificând apariția luminii pe pământ și crearea lumii.

Pe partea opusă a globului, în **Australia**, se spune că simbolul Paștelui nu este iepurașul, așa cum se crede în marea parte a lumii, ci cangurul pe nume Billy. Ba mai mult, dacă speri să mergi primăvara în Australia ca să participi la evenimentele de Paști, vei fi dezamăgit(ă) să afli că australienii îl sărbătoresc toamna. Festivalul „The Royal Easter Show” este organizat de vreo 170 de ani cu această ocazie și include diverse manifestații artistice și culturale, focuri de artificii, curse de cai, reprezentații de circ și mese cu bucate delicioase.

În **Grecia**, oamenii cred că dacă vor putea aduce lumina de la biserică acasă fără să o stingă vor avea noroc tot anul.

Norvegienii au și ei un mod special de a sărbători Paștele. În această perioadă ei citesc cărți pline de mister și romane polițiste.

Egiptenii împodobesc bisericile cu ramuri de palmieri și flori, iar copiii primesc în dar ramuri de palmieri udate cu apă sfințită, pe care le păstrează acasă pe tot parcursul anului.

Deși există unele asemănări în felul în care oamenii de pe glob sărbătoresc Paștele, multe obiceiuri diferă de la o națiune la alta, de la o religie la alta și nu pot fi considerate mai bune sau mai puțin bune doar pentru că nu sunt ca cele de la noi.

Anunț: Crearea Consiliului Național al Elevilor

Consiliile elevilor sunt o modalitate de a asigura dreptul copiilor la participare. Ele pot fi organizate la diferite niveluri: local/școlar, raional și național. Prin intermediul Consiliului elevilor, administrația instituției poate să consulte copiii despre diferite aspecte ale vieții școlare și alte domenii de interes pentru copii. Pentru a afla opinia elevilor din învățământul preuniversitar despre felul în care școala răspunde trebuințelor și intereselor lor, Ministerului Educației anunță concurs pentru constituirea Consiliului Național al Elevilor (CNE).

Regulamentul de constituire și funcționare a CNE este disponibil pe site-ul Ministerului Educației, la rubrica „Consiliul Național al Elevilor”: www.edu.md.

Membrii al (CNE) poate deveni orice elev sau elevă din clasele IV-XI, fără nici o discriminare, care va depune la concurs următorul dosar:

- CV-ul candidatului;
- Acordul (consimțământul) informat al părintelui/îngrijitorului;
- Scrisoare de motivație din partea candidatului;
- Procesul verbal al ședinței organului de autoconducere al elevilor din instituția de învățământ, prin care este desemnat candidatul.

Dosarul poate fi transmis în versiune electronică (scanat) pe adresa cne@edu.md sau prin poștă la adresa: Ministerului Educației, Piața Marii Adunări Naționale nr. 1, MD-2033 Chișinău, cu mențiunea „Concurs CNE”. Data-limită pentru depunerea dosarelor este 15 mai 2013 (data înregistrării scrisorii la oficiul poștal). Toți candidații care au depus dosarul vor fi anunțați despre rezultatele concursului până la 15 iunie 2013.

Buletinul „Diferiți și Egali” este editat prin contribuția a 52 de copii, elevi din instituțiile de învățământ din Țibirica, Răciula, Bahmut și Pîrjolteni. Buletinul apare în cadrul proiectului „Includerea socială a copiilor prin participare”, implementat de Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului din Moldova (CIDDC), în parteneriat cu Direcția Învățământ Călărași. Proiectul este susținut financiar de Programul Egalitate și Participare Civică al Fundației Soros-Moldova.

Conținutul și opiniile publicate în acest buletin nu reflectă neapărat poziția Fundației.

Publicația poate fi găsită în variantă electronică la adresa: www.childrights.md/files/buletin2.pdf.

Dacă doriți să aflați mai multe despre drepturile copilului, inclusiv dreptul la nondiscriminare și prevenirea abuzului, vizitați pagina noastră web www.childrights.md. Pentru orice întrebări, comentarii sau propuneri, contactați-ne la numerele de telefon: (022) 747813, 716598, 744600 sau la adresa de e-mail: ciddc@yahoo.com.

Echipa de proiect: Cezar Gavriluc, Diana Panico, Claudia Danii, Irina Gușan, Iosif Moldovanu, Smiljana Simeunovic Frick.

© CIDDC

Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului din Moldova (CIDDC)
Str. E. Coca 15, MD-2008 Chișinău, Republica Moldova

Tiraj: 800 de exemplare
Chișinău, 2013